

Lubo Dobrovoda

JA PARKÁČ

MARENČIN PT

Socík bol šialená jazda →

Socík bol šialená jazda →

do medvedej riti svetlých

zajtrajškov

На вечные

часы

a nigdy inam

Ľubo Dobrovoda
Ja parkáč

MARENČIN PT

Bojím sa, strašne sa bojím, že už nikdy nezažijem ozajstný hlad, ozajstný strach a ozajstnú radosť, takú, ktorá ma premkne úplne celého a zo mňa ako z natlakovaného papiňáku vyletí tenučké šťastné „lííí“ . To detské tetelivé šťastie z obrieho očakávania niečoho neopísateľného a vzápätí smrteľné sklamanie, že to niečo neni to, čo som chcel, aj keď je to presne to, ibaže oproti sneniu, v ktorom to rástlo každý deň do neskutočnej farebnej krásy, zrazu držím v ruke úplne nič. Prosím, chcem ešte raz prežiť saltá mortale do bezodnej hĺbky zúfalstva a strmhlavé raketové erupcie do absolútnej nirvány. Ako vtedy, keď som cestou zo školy vyfackaný, smutný a hladný, lebo ja som vždy chodil zo školy vyfackaný, smutný a hladný, našiel na lavičke dva rohlíky. Iba si tak ležali a čakali na mňa. Mňaam, nikdy mi nič tak nechutilo. Päťdesiatpäť rokov spomínam na štyridsaťhalierové rohlíky. Tisíc a jedna spomienka je preč, ale táto ma máta každý deň. Vtedy, v rohlíkovej dobe, bolo všetko úplne naozaj. Učítelia tĺkli a krákali za vlasy, matka mlátila varechou. To bolo jediné, na čo ju používala, lebo doma nebol nikdy ani kúsok žrádla, ktorý by s ňou pomiešala. Penzisti škripavo nadávali a spomínali na staré zlaté časy, z kina sa vyhadzovalo za rozbalený cukrík a knižka pod stromčekom bola najviac. Iné sa ani neopovážilo žiadať. Drsná doba a aj tak vo mne spomienky na ňu svietia smejavou ružovo. Viem prečo. Lebo vo fackách nebola faloš, len bolesť, čo chutila slano ako obliznuté slzy. „Strejcovia s kotlami od piva“ smrdeli ako capi, babky s úsmevom neznehynbným botoxom boli stelesnená dobrota. Vyhasnuté bezveké instagramové strašidlá s mŕtvymi očami nás budú mátať oveľa neskôr. Koprovka

voňala a dnešní televízni kuchári, ktorých by v stredoveku dali katovi, a tak by boli bez lebky i lepku, varili zatiaľ len tatkom vo vajcách. Ten môj svet mal iba jeden stajling – šatové sukne, tesiláky, kárované košele a pámbů s námi a zlý pryč, púpavové trvalé brčkavé ako ovčie rúno. Nenávidím falošné kulisy, v ktorých hráme vymyslené roly. Smile. Blik. Ksicht. Filter. Cmuk. Like! Pupupidu. Sme mizerní herci a pre samú štylizáciu nežijeme, iba kontrolujeme, či nás niekto, prekrista, necvakol na instáč takých, akí sme normálne. Brr, to teda nikdy, srat' na to, že nás na živo nikto nespozná. Svět chce být klamán. Retuš must do go!

A predsa, sa niekedy zablyskne niečo ozajstné, nekaširované a nádherné, starosvetské... Sedím v horskej chate, vedľa mňa táta Čech a chlapec. Zohrievajú sa a pokútne pijú čaj z otrieskanej termosky. Na sebe maskáče z vojenských prebytkov, čo iné. Chlapec s rozžiarenými očami sleduje pípu s limčou a zákusky vo vitríne. Nič nebude, je to drahé, to vie dobre. Zrazu sa mu oči zastavia na päťlitrovej fľaši plnej desať a dvadsať centoviek na konci pultu. „Táto podivej, poklad!“ A táta s rovnakým pohľadom oduší: „No joo, čoveče.“

„Jéžiš táto, za to bych moh mít úplně všechno.“

Chcem im kúpiť limču, zákusok, a ešte úplne všetko, ale už sú preč, iba táta vyfotí prastarým foťákom „poklad“ pro mámu, „aby tu nádhery taky videla“ – pošepne mu kluk. Pozerám sa na mince a myslím na svoje rohlíky.

Už viem, čo urobím! Každé ráno si umyjem oči živou vodou, aby vedeli nájsť všetky ozajstné poklady sveta. Urobte to tiež, a ja budem vedieť, že sme v tom hľadaní spolu. Budeme sa strašne silno dívať a usmievať sa len tak pre seba ako najmenší Malkáči z fackovacej doby, čo našli poklad. DVA ROHLÍKY S VŔŇOU DETSTVA!

Vpálil som do
Negrohiltonu na
nádych ako hlbinný
potápač. Pri dverách
bolo treba postáť
v dekompresnej
komore medzi basami
chľastu a kachľami,
nadychovať sa syčivo
pomalinky s päťami
na očiach, lebo plúca
odmietali v prvej
chvíli prijať zmes
plynov, na ktoré
bola aj Mendelejevova
tabuľka prvkov
krátka.

Ukradnuté mamy

Srdiečko je najt'ažšie, lebo sa musí vystrihovať z papiera. Všetky deti vedia strihať, lebo majú doma nožnice. Iba ja a Zdenko nemáme. Lenže Zdenkovi to nevadí, on srdiečka nestrihá. Ani sa nefotí s veľkou kvetinou, čo je úplne gumená. Pani vychovávateľka Chrobáková dala Zdenkovi tou kvetinou po hube, aby nerobil na nás dobré deti ksichty a hlavne nedráždil pána fotografa. Zdenko totiž vie skovať oči do hlavy tak, že mu zostanú iba dve biele diery. Vyzerá ako pán Záruba, čo má sivý zákal. Ja som si myslel, že pán Záruba je strašidlo, ale mama mi povedala, že strašidlo je pani Zárubová. Pani Zárubová chodí po dome a má oblečené iba vlasy. Sú dlhé, rozletené a furt sa hýbu ako bieli hadi. Pani Zárubová stále niekoho hľadá. Niekedy ma pritisne k sebe a syčavo hadovo šepká: „Moje dčvenko zlatá,“ a pritom mi búcha o hlavu svoje prso. To prso vyzerá ako vrecko na mlieko, je bledomodré a studené. Prsa sa bojím, a ešte, že sa zapletiem do tých vlasov a udusím sa ako ten vtáčik, čo sme ho s tatkom ťahali zo šípok. Tatko toho vtáčika vyt'ahoval strašne dlho a pritom reval na celú horu: „Au, au, kristušátnekyt, aj s vyjebaným deckom!“

Mal krvavé ruky a vtáčik bol radšej mŕtvy. Bodaj by nie, ved' nie je zvyknutý na tatkove húkačky. Tak sme ho dali do krabičky od zápaliek a zakopali do krtinca, lebo tatko nemal

lopatu a s rozfaklenými rukami plnými tetanu a besnoty zo skapacín nič „kopat nebude“, ešte vraj „môže kopnúť mňa do riti, že vymýšlam blbosti“.

Zdenko stále robil na deti biele oči a ešte si aj prstami rozťahoval pusú. Bolo to hrozné, lebo sme museli strašne kričať a fotograf povedal, že „se skurvenejma harantama se seru naposled to přísahám na svatýho Herodesa“. Ešte povedal, že mu môžu všetky maminky svätapolíbit prdel, ale to som počul iba ja. Pani vychovávateľka vytrhla Eričke kvet z ruky a švihla Zdenka cez celú hubu aj cez ruky, ktorými si ju ťahal. Zdenkovi sa oči vrátili natotata späť, na líci mu navrela červená klobása a začal hneď revať.

„Vopatrne s tou kytkou,“ hneval sa fotograf, „ešte mám šesť školek i dyž bych teda radši fotil vopičí prdele v zoologický.“

„To aj my,“ povedal som potichúčky, aby som nedostal kvetom po vyfotenej hube. Zdenko s klobásou na líci vyzeral ako Žofre de Peirak z Angeliky, ale jemu to môže byť jedno, aj tak sa nefotí, lebo má zomretú mamu. To má dobré. Nemusí robiť srdiečka, ani výkresy a hlavne nemusí vyhadzovať peniaze na debilné darčeky pre mamičku. Ja mám darček kúpiť musím, lebo odkedy sme s tatkom rozvedení, hovorí, že som jej chlap a musím sa o ňu starať. To je hrozné! Kúpim jej nanukovú tortu. Tú mám rád, ale to nestačí, lebo mama by vykrikovala, že darček, ktorý sám zožeriem, nie je darček. Asi kúpim topánku na kľúče, stojí iba dve koruny a je veľmi pekná, lebo má na konci medvedie pazúry. Keby ju mama nechcela, nosil by som ju na krku s kľúčom od bytu a vyzeral by som ako Winnetou. Kvet nebudem kupovať určite. Minulý rok som kúpil kvet, čo sa volá klinec, niesol som ho v obrovskom papieri, ten papier sa mi zdal dobrý, lebo zbieram papiere do zberu, ale nikto

mi žiadne nedáva. Keď som prišiel domov a rozbalil papier, zostal som úplne perplex. To hovorí babička. A ešte aj daun – to hovorí tatko: „Som daun, dostala si ma na kolená!“

Teraz to nehovorí, lebo je preč, a daun som ja, lebo v papieri kvet nie je. Utekal som naspäť do obchodu, lebo ma určite okradli, ale na prízemí vo dverách som našiel pricviknutú kvetovu hlavu. Asi mi vypadla, keď som odomykal. Spodok z kvetu som nikdy nenašiel. V našom paneláku ukradnú všetko. Bolo mi do plaču, lebo mi už nezostalo ďalších päť korún na druhý kvet. Tak som išiel von a odtrhol jedno bahniatko, čo nebolo ešte rozkvitnuté a izolepou na neho prilepil kvet. Dúfal som, že to mama nespozná, lebo bude ako obyčajne opitá. Aj bola, ibaže prišla s nejakým ujom, ktorý sa strašne smial, keď videl ten kliniec na kočičí nožce, lebo v Čechách sú bahniatka kočičky a pri tom smiechu mi zožral celú čokoládu Ledové kaštiny, ktorú som kúpil mame. Ten ujo bol asi veľmi unavený, lebo sa hneď vyzliekol dohola a ľahol si do našej postele. Mama sa šuchla k nemu pod perinu a o chvíľu čudne dychčali, ako keby bežali hore schodmi. Ja som sedel smutno pri okne a rozmyšľal, kde budem spať, a pozeral, ako chodia deti s mamami a tatkami do cukrárne oproti, kam nesmiem chodiť, lebo „k nám se chodí jenom, když máš penízky,“ hovorí mi teta predavačka.

„Ukaž mi je, nebo vyčichni!“

„Teraz som zabudol, ale neskôr vám donesiem, keď mi dáte toho cukrového hada,“ hovorím ako že nič.

„Hadi tě počkaj a ty si jednou provždy pamatuj, tady se nedává, ale prodává, to je taková věc, že já ti dám hada a ty mně prachy,“ povie predavačka. Pozriem sa okolo, či mi ho niekto nekúpi, ale Česi sú lakomí. V Bratislave by mi určite niekto hada dal, možno aj dvoch.

„Zdenko,“ opýtam sa ho, keď prestane revať, „a vy s tatkom oslavujete MDŽ?“

„To vieš, že jo, nejdřív dem na hřbitov za mámou a potom mě táta veme na smaženej sejra s tatarkou a do cukrárny na jahodovej pohár se šlehačkou.“

To je krása, myslím si, taký parádny Deň žien! Keby bola mama na cinteri, užili by sme si ho krásne s tatkom, nemal by som postrihané ruky od srdiečka a v kasičke by mi ostali všetky peniaze. Lebo tatko kupovanie darčiekov nenávidí: „Kupovat hovadziny môže len hovado!“

A za to, čo by sme ušetrili na fotke s gumenou ružou, by sme šli do kina. A všetky mamy by nám mohli byť ukradnuté.

Tak im hovorím,
súdruzi, kokot téš neni
občas kokot,
ale furt kokot!

Z očí pod päšťami sa mi vyvalili slzy. Až keď som zvládol prečítať nápis onli fór vajt nad kachľami, presne takto napísaný, bol som pripravený vplávať do oceánu. Snažil som sa nenápadne prešmyknúť okolo výčapníka do sály vzadu, kde práve začínala zábava.